

Llibres llegits

Joan F. Mira

Açò és simplement un record, ajornat alguns dies, d'aquell dia del llibre que és també de sant Jordi, patró d'Alcoi i d'Anglaterra, de Catalunya i d'Aragó, de Grècia i en temps passats també del Regne de València. Veia a la tele una processó de l'església ortodoxa, no sé si a Atenes o a Kíev, que aprofitava la coincidència amb la seua Pasqua per traure a passejar una relíquia de sant Jordi: vista la incertesa absoluta sobre l'existència del cavaller, el drac i la princesa, és com si passejaren una ploma de l'arcàngel Gabriel, que també n'hi ha en alguna església. La credulitat humana és infinita, i arriba a l'extrem de suposar que un dia del llibre, acompanyat de cinc milions de roses, demostra que Catalunya mereix la independència, i a més ens ha de fer tot l'any feliços. Comprovant quins són els èxits de vendes, és ben visible que la felicitat compradora, editorial, llibretera i floral no té cap relació amb la independència, i molt poca amb la literatura. També és normal: la literatura produeix plaers una mica més lents i subtils, no sol donar satisfaccions massives, i no és cosa d'un dia de festa que serveix per tot l'any. No sé si és per això, per cansament, per un accés d'agorafòbia transitòria, o per no perdre els nervis i la pau entre parada i parada, enguany vaig buscar una excusa per no acudir a la festa a Barcelona (i una altra per no fer-ho després a València), i em vaig quedar a casa a jugar amb els néts i a llegir. Està mal fet, ho reconec, però no és efecte de cap ideologia, ni de desafecció pel gremi, ni de mala voluntat. Ja veurem què faré l'any que ve. Vaig passar, doncs, la vesprada i part de la nit del dia del llibre llegint un llibre ja començat, *Will of the World*, on Will vol dir William Shakespeare i el món és el seu món al qual, ves per on, pareix que va arribar un 23 d'abril, perquè al registre de baptismes el vicari de Stratford va inscriure el dia 26 el nom de "*Gulielmus filius Johannes Shakspere*", i sembla que el costum era batejar les criatures tres dies després del naixement. I quin món era aquell, valga'm Déu, quina barbàrie i quin refinament, quina diferència entre la reina Isabel la primera i aquesta Isabel la segona que acaba de fer vuitanta anys. En temps d'aquella Elisabeta, els capellans catòlics clandestins, els jesuïtes infiltrats i els simples fidels amagats de l'església romana podien ser cremats i esquarterats, arrossegats pels carrers, esbudellats, i patir altres mostres molt elaborades del poder de la reina, cap de l'església anglicana. Sembla que a casa del nen William la mare era catòlica fervent però obligadament secreta, i el pare, guanter de fortuna desigual, dubtava entre l'església pública oficial i la romana clandestina. Complicat: els drames i els secrets de família, l'oposició entre el poder i la consciència, seran temes ben centrals del seu teatre.

Els llibres llegits els dies abans i els dies després del dia del llibre han estat de valor irregular, com sol passar. *Mendiants et orgueilleux* és una novel·la d'Albert Cossery, nascut a Egipte el 1913 i que viu pobre i amagat a París: al Caire

hi havia captaires filòsofs feliços, captaires poetes, plens d'orgull exemplar, les històries dels quals són irrealistes i bellíssimes. Mia Couto és un escriptor -blanc- de Moçambic, que en *A varanda do frangipani* recupera la màgia africana i un portuguès barrejat amb la llengua local: una delícia. Com Luigi Meneghello en *Libera nos a malo*, una obra mestra en italià venecià ("*El Conte de Milan/ co le braghe in man/ col capèl de paja/ Conte canaja!*") on reconstrueix uns anys vint i trenta del segle XX, quan el món era encara antic i cada lloc era allò que era i no allò que ara són tots. Precisament *Comunitats imaginades*, de Benedict Anderson, publicat per Universitat de València i Afers, ens recorda com és de delicat això que tant discutim. I Jordi Pujol, en un llibre que em va enviar amb una carta amable, *Sobre Europa (i altres coses)*, també recorda coses que tots hauríem de saber, i acaba donant un consell als polítics del segle XXI: que tinguen coratge, que tinguen honestedat, i que siguen capaços d'assumir riscos i responsabilitats. No és mala recepta. Jo afegiria: i que no abandonen la literatura.

"Vaig passar, doncs, la vesprada i part de la nit del dia del llibre llegint un llibre ja començat, 'Will of the World', on Will vol dir William Shakespeare i el món és el seu món al qual, ves per on, pareix que va arribar un 23 d'abril, perquè al registre de baptismes el vicari de Stratford va inscriure el dia 26 el nom de 'Gulielmus filius Johannes Shakspere', i sembla que el costum era batejar les criatures tres dies després del naixement"